

“Radikaller Kararnamesi”nin 50. yılında

Federal Almanya'nın ilk SPD'li başbakanı Willy Brandt, 28 Ekim 1969'da yaptığı ilk açıklamasında, “daha fazla demokrasi için cesaret” (“mehr Demokratie wagen”) sloganı altında “yeni bir dönemin” başladığını ilan etti. SPD'nin savaş sonrasında gidecek daha saldırgan anti komünist çizgisinde kalacağını ortaya koyan Brandt, SSCB ve Varşova Pakti ülkelerine yönelik “özel bir politika” izleyeceklerini de açıkladı.

“Özel bir politika” ülke içinde de izlendi: 28 Ocak 1972'de Eyalet Başbakanlar Konferansı'nda, “Radikaller Kararnamesi” karar altında alındı ve “Anayasa düşmanı olduğu şüphe edilen kişilerin kamu görevinden uzaklaştırılması veya görevden alınmasının” önü açıldı. Kamuda çalışan veya orada iş başvurusunda bulunan herkes, gelecekte otomatik olarak siyasi olarak “soruşturulmalıdır”. Bu prosedür bazı federal eyaletlerde

1991 yılına kadar uygulandı. Aşağı Saksonya eyalet parlamentosu bu konuyu 16 Aralık 2016'da ele aldı. Eyalet parlamentosu belgesinde radikaller kararnamesinin etkileri şöyle tarif ediliyordu: “Özellikle, ‘yönetmelik’ yardımıyla, ülke çapında yaklaşık 3,5 milyon başvuru, siyasi ‘güvenlilikleri’ açısından işe alım yetkilileri tarafından tarandı. Bu yetkililer ‘bulgularını’ bu dönemde siyasi muhalifler hakkında toplam 35.000 dosya hazırlayan

‘Verfassungsschutz’dan aldılar. “Radikaller Kararnamesi”nin bir sonucu olarak, o dönemde Almanya Federal Cumhuriyeti’nde 11.000 resmi mesleki yasaklama prosedürü, 2.200 disiplin prosedürü, 1.250 başvuru reddi ve 265 görevden alma gündeme geldi. Federal Anayasa Mahkemesi herhangi bir anayasa ihlali tespit etmezken, mesleki yasakların uygulanması Avrupa Adalet Divanı ve diğer uluslararası kuruluşlar tarafından insan hakları ihlali olarak kınandı. Bu durum en fazla okul hizmeti özellikle 1970’lerde ve 1980’lerde başvuranların işe alınmaması ve öğretmenlerin işten çıkarılmasında yaşandı. Yıllarca süren yorucu süreçlerden sonra, etkilenenlerin çoğu farklı bir kariyer yolu bulmak zorunda kaldı. Ancak hemen her meslekten komünist, sosyalist örgüt mensupları, barış hareketi aktivistleri, değişik partilerden seçimlerde aday olanlar veya partilere desteklerini açıklayanlar soruşturulmuş ve yasakların hedefi oldu.”

ASAĞI SAKSONYA EYALETİNDEN KARAR

16 Aralık 2016'da Aşağı Saksonya eyalet parlamentosu bu konuda

şu kararları aldı:

- Siyasi güdümlü meslek yasakları, casusluk ve şüphelerin bir daha asla demokratik anayasa devletinin kullandığı araçlar olmamalıdır.
- Sözde radikaller kararnamesinin uygulanması Aşağı Saksonya tarihinde utanç verici bir bölümü temsil etmiştir ve olanlardan açıkça pişmanlık duyulmaktadır.
- Aşağı Saksonya'daki tedbirlerden etkilenen insanların, duruşmaları, mesleki yasaklar, uzun mahkeme işlemleri, ayrımcılık ve hatta işsizlik yoluyla geniş bir yelpazede acı çektiği kabul edilmiştir.
- Durumdan etkilenenlere saygı duyulmakta ve itibarları iade edilmektedir.
- Bu kararname ve pratiğe yansımaları nedeniyle 1980'lerin ortalarına kadar, geçim kaynağını kaybetme korkusu yaratılarak siyasi konumlandırma engellenmiştir. Casusluk ve fikir suçlarına ek olarak, etkilenenler genellikle yıllarca süren mahkeme işlemlerine ve işsizliğe katlanmak zorunda bırakıldılar.
- “Toplumun geniş kesimlerinde gözlemlenme, ihbar edilme korkusu ve daha sonra olumsuz mesleki sonuçlar ortaya çıktı.”

„Meslek yasaklarına karşı mücadele sendikaların görevidir“

LOTHAR LETSCHE

Alman Sendikalar Birliği (DGB) Freiburg şube başkanı olan Werner Siebler, 50 yıl önceki meslek yasaklarından etkilenenlerin oluşturduğu bir girişimde yer alıyor. Kendisiyle yaşadıkları, şimdiki durum ve talepleri üzerine konuştuk.

Radikaller Kararnamesi ile ilgili kendi deneyimlerinizi anlatır mısınız?

- Postanede mektup dağıtıcısıydım. 1970 yılında, 14 yaşında çıraklık eğitimine başladım. Sendika gençliğinde ve SDAJ'da gençlik temsilcisiydim. Anayasayı Koruma Dairesi tarafından gözetlendim ve aşırı sol çevrede yer aldığımıza karar verilerek mahkemeye çağrıldım.

1982 yılında disiplin soruşturması başlatıldı. 1984 yılında işten atıldım. İtiraz ettim ama kaybettim.

Neyle suçlandınız?

- 23 yaşındayken SDAJ etkinlik-

lerine katılıp katılmadığım, gençlerin işsizliği konusunda bir konuşma yapıp yapmadığım, DKP'li olup olmadığım soruldu. 1982'de eyalet meclisi ve yerel seçimlerde DKP'den aday olduğum için ikinci bir dava açıldı.

Postanede bu durumunuz ne kadar sürdü?

- Bundespost o zaman bir devlet kurumuydu. Çalışanların çoğu memurdu. Bugün postane, demiryolları, birçok hastane ve o zamanlar kamu hizmetinin parçası olan diğer şirketler gibi özelleştirilmiş durumda.

DAYANIŞMA GÜÇLÜYDÜ

O dönem nasıl geçindiniz?

- İşsizdim, büro ve nakliye şirketlerinde çalıştım. Çocuklarım vardı. 1991'de Freiburg'da bana uygun olan bir mektup dağıtıcılığı için iş ilanı verildi.

Başvurdum ama postane bana iş vermek istemedi. İş mahkemesine açtığım davayı kazandım. Daha sonra özelleştirilmiş olan postane-

nin işyeri işçi temsilciliğindeydim. 2019'dan beri emekliyim. Bu meslek yasağı olmasa, 500 euro daha fazla emekli maaşı alacaktım

Halkın tepkisi, dayanışma nasıldı?

- İşten çıkarılmama ve genel olarak mesleki yasaklara karşı Freiburg'da, Almanya genelinde ve yurtdışında geniş bir dayanışma hareketi vardı. Alman Posta Sendikası'nın (2001 yılından itibaren ver.di) dayanışması özellikle önemliydi.

Sendikalar, çalışma hayatında ayrımcılığa karşı mücadele etmek zorundadır. DGB de aynı görüşte olduğundan "50 yıllık mesleki yasaklar - temel demokratik hakları savunun!" çağrısını destekliyor. (bkz. www.berufsverbote.de).

TAZMİNAT ÖDENMELİ

Aşağı Saksonya eyalet parlamentosunun kararı hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Temelde iyi. Diğer eyalet parlamentolarında da benzer kararlar var. Maalesef tazminat almamız gerektiği belirtilmiyor.

Bilimsel bir soruşturma yapılırsa iyi olur. 1985/86 gibi erken bir tarihte, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) birçok somut vakayı, kesin uygulamayı, yönergeleri ve mahkeme kararlarını etraflıca inceledi. Yasakların, uluslararası kabul görmüş temel iş hukuku normlarıyla tutarsız olduğunu söyledi.

Sırf bir partiye ait olduğundan şüpheleniliyor diye işini kusursuz yapan insanları işten atamazsınız.

ANAYASAYI KORUMA DAİRESİ HEP PROBLEMDİ

Anayasayı Koruma Dairesi o zaman nasıl bir rol oynadı ve bugünkü rolü ne?

- Tüm meslek yasaklarının en büyük sorunu bu! Kimsenin kontrolünde olmayan gizli servis 'aşırı uçların', 'demokrasi düşmanlarının' vb. kim olduğunu kendisi belirliyor.

Bir zamanlar Gestapo deneyimine sahip kişiler tarafından kurulan bu daire, 2018 yılına kadar altı yıl boyunca Hans-Georg Maassen tarafından yönetildi.

Bugün hala Bavyera'da kamu hizmetine başvuran herkese sunulan sorularda düşman örgütlerin listesi görülebilir.

Nazilerle mücadele eden Nazi Kovuşturmasına Uğrayanlar Birliği, neonazi terörist grupları, Scientology Kilisesi ve bu kilise tarafından zulme uğrayanların derneği -her şey "aşırılık" anahtar kelimesi altında bir sos halinde karıştırılmış durumda.

Sizi hasta edecek İslamcı/İslamcı-terörist/yabancı-aşırılıkçı girişimler için bir değerlendirme listesi var. Almanya'daki Türk ve Kürt toplumunun demokratik örgütleri ve kültürel dernekleri, bozkurtlar ve açık teröristlerle aynı nefeste anılıyor.

Bilimde „radikaller kararnamesi“

9 Şubat 2000'de dilbilimci Dr. Johannes Meyer-Gingwersen 59 yaşında öldü. 1973 yılında Essen Üniversitesi'ne geldi. Ancak 1986 yılına kadar - 46 yaşına kadar - orada kalıcı bir sözleşme imzalamadı. Üniversitenin ölüm ilanı şöyle diyor: "Johannes Meyer-Ingwersen çevresinde dilsel ve kültürel çeşitliliğin gelişmesi tesadüf değil. Çünkü o yardım isteyen tüm göçmenlerin ve çocuklarının (örneğin Arapça, Sırp-Hırvatça, Farsça, Türkçe, Kürtçe, Yunanca ...) sadece dillerini konuşmakla kalmayıp, araştırma ilgi alanı yabancı çocukların okulda ve toplumda şanslarını artırmaya yönelik dürüst ve sarsılmaz ilgiydi: Sadece fırsat eşitliği talep etmekle kalmadı, aynı zamanda gerçekleşmesine katkıda bulunmak için çaba harcadı."

1971/72'de, diğer dört Alman üniversitesi, profesörlük için seçkin dilbilimci ve kendini işine adanmış öğretmeni seçmişti. Wikipedia'da "1970'lerde ... eğitim yoluyla daha fazla fırsat eşitliği için" çalıştığı söylenen Hessen'deki Ludwig von Friedeburg da dahil üç sosyal demokrat eğitim ve bilim bakanı bunu engelledi. Stuttgart Üniversitesi, öğrencilerin, meslektaşlarının ve sendikası GEW'in protestolarına rağmen, 1973'te Meyer-Ingwersen'i Akademik Konsey üyeliği görevinden aldı. Nedeni DKP'li olmasıydı!